

Załącznik nr 6.

Sposób pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego EFS, dla których źródłem danych jest badanie ewaluacyjne

Wskaźniki rezultatu długoterminowego (zwane dalej w skrócie „wskaźnikami” w niniejszym załączniku) odnotowują efekty programów operacyjnych, uzyskane przez ich uczestników po upływie pewnego czasu po opuszczeniu przez nich projektu (co najmniej sześć miesięcy po zakończeniu wsparcia).

W Tabeli nr 1 wskazano źródło danych i instytucje odpowiedzialne za przeprowadzenie pomiaru wskaźnika. Zgodnie z kolumną trzecią tabeli badania te opierać się będą na dwóch źródłach danych: tych pozyskiwanych w ramach prowadzonych badań ilościowych, zakładających kontakt osobisty z uczestnikami realizowanego wsparcia oraz tych pozyskanych z rejestrów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).

Pomiaru wskaźników, dla których źródłem danych będą dane ZUS dokona Ministerstwo Rozwoju. W przypadku, gdy z różnych przyczyn nie będzie możliwości pozyskiwania danych niezbędnych do wyliczenia wartości wskaźników na podstawie danych z ZUS, Ministerstwo Rozwoju poinformuje o tym Instytucje Zarządzające RPO z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogły pozyskać te dane na podstawie badań ewaluacyjnych. W takim przypadku Ministerstwo Rozwoju prześle jednocześnie metodologię zgodnie z którą należy przeprowadzić badanie ewaluacyjne.

W odniesieniu do pozostałych wskaźników metodologia ich pomiaru przedstawiona w niniejszym załączniku (wraz z propozycjami fragmentów narzędzi badawczych, które należy wykorzystać) stanowi minimum metodologiczne wspólne dla każdego z programów operacyjnych, współfinansowanych z EFS. W każdym indywidualnym przypadku narzędzia badawcze mogą jednak zostać poszerzone o dodatkowe kwestie - zgodnie z potrzebami IZ danego programu operacyjnego.

W przypadku, gdy z różnych przyczyn będzie istniała konieczność zmiany sposobu pozyskiwania danych niezbędnych do wyliczenia wartości pozostałych wskaźników, IZ RPO będzie niezwłocznie informować o tym IK UP.

Tabela 1. Lista wskaźników rezultatu długoterminowego.

Nr priorytetu inwestycyjnego	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Instytucja odpowiedzialna za pomiar wskaźnika
Wskaźnik RPO dla PI 9v	Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Badanie ilościowe na próbie uczestników wsparcia	Każda IZ we własnym zakresie
Wskaźnik RPO dla PI 8i, 8iii	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	Rejestr danych ZUS	IZ PO WER dla wszystkich RPO
Wskaźnik RPO dla PI 9i,	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących sześć miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Rejestr danych ZUS	IZ PO WER dla wszystkich RPO
Wskaźnik RPO dla PI 10i	Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	Badanie ilościowe na próbie uczestników wsparcia	IZ PO WER dla wszystkich RPO
Wskaźnik RPO dla PI 10iv	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po sześciu miesiącach po	Badanie ilościowe na próbie uczestników wsparcia	IZ PO WER dla wszystkich RPO

	ukończeniu nauki		
Wskaźniki wspólne - wszystkie PI skierowane do osób	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu (C)	Rejestr danych ZUS	IZ PO WER dla wszystkich RPO
Wskaźniki wspólne - wszystkie PI skierowane do osób	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu (C)	Badanie ilościowe na próbie uczestników wsparcia	Każda IZ we własnym zakresie
Wskaźniki wspólne - wszystkie PI skierowane do osób	Liczba osób powyżej 54 roku życia, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu (C)	Rejestr danych ZUS	IZ PO WER dla wszystkich RPO
Wskaźniki wspólne - wszystkie PI skierowane do osób	Liczba osób w niekorzystnej sytuacji społecznej, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu (C)	Rejestr danych ZUS	IZ PO WER dla wszystkich RPO

I. OGÓLNE ZAŁOŻENIA REALIZACJI BADAŃ EWALUACYJNYCH

Zgodnie z Wytycznymi Komisji Europejskiej¹ dotyczącymi monitorowania i ewaluacji EFS 2014-2020, w celu oszacowania wartości wskaźników należy przeprowadzić co najmniej dwa etapy badania, które nie mogą się na siebie nakładać. Należy rozumieć to w taki sposób, że do każdego etapu dobierane są osoby wsparte w Programie tak, aby poszczególnymi badaniami nie zostały objęte te same osoby².

Jednakże mając na uwadze jakość informacji pozyskiwanych w toku ewaluacji w trybie retrospektywnym, badanie lub badania ewaluacyjne, których efektem będzie oszacowanie uzyskanych wartości wskaźników, co do zasady powinny zostać przeprowadzone przez poszczególne instytucje zarządzające regionalnymi programami operacyjnymi (16 IZ RPO) i IZ PO WER³ co najmniej cztery razy w okresie programowania – o ile nie wskazano inaczej w przypadku konkretnych wskaźników (w rozdziale II lub III). Wynika to zarówno z doświadczenia MR w realizacji podobnych badań (w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki), jak i z konieczności zapewnienia jak najkrótszej perspektywy czasowej pomiędzy badaniami (ze względu na retrospektywny charakter pytań) - przy jednoczesnej optymalizacji kosztów realizacji badań. Dodatkowo, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, wyniki tych badań (w części) będą analizowane przez Ministerstwo Rozwoju, w celu aktualizacji wymaganego w projektach EFS poziomu efektywności zatrudnieniowej. Badania należy przeprowadzić wg poniższego harmonogramu.

Dla osób które zakończyły udział we wsparciu od początku realizacji programu do 30 czerwca 2018 roku⁴:

¹ *The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy - European Social Fund. Guidance document*

² W wyjątkowych sytuacjach może zdarzyć się objęcie ewaluacją tej samej osoby więcej niż raz, ale tylko jeśli wzięta ona udział co najmniej w dwóch różnych projektach w różnych odstępach czasu. Prawdopodobieństwo takiego zdarzenia jest jednak niewielkie.

³ Tylko w przypadku wskaźników wspólnych.

⁴ Wartości wskaźników dla osób które zakończyły udział we wsparciu do połowy 2018 roku, powinny zostać skonstruowane w oparciu o wartości wskaźników wyliczonych w dwóch badaniach ewaluacyjnych wskazanych w punkcie 1 i 2. tj. należy wyliczyć średnią wartość wskaźnika biorąc pod uwagę wyniki obu badań (pierwszego i drugiego). Wyliczenia tego można dokonać jako średnią ważoną wg wielkości populacji badanej w obu badaniach. Wyliczenia tego należy dokonać dla wszystkich pod-wskaźników czyli wartości wskaźnika w poszczególnych warstwach.

1. **pierwsze badanie** na reprezentatywnej próbie osób, w oparciu o populację tych uczestników projektów, którzy zakończyli udział we wsparciu od początku realizacji programu operacyjnego do 31 grudnia 2016 r.,
2. **drugie badanie** na reprezentatywnej próbie osób, w oparciu o populację tych uczestników projektów, którzy zakończyli udział we wsparciu od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2018r.

Dla osób które zakończyły udział we wsparciu od 1 lipca 2018 roku do 31 grudnia 2023 roku⁵:

3. **trzecie badanie** na reprezentatywnej próbie osób, w oparciu o populację tych uczestników projektów, którzy zakończyli udział we wsparciu od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.,
4. **czwarte badanie** na reprezentatywnej próbie osób, w oparciu o populację tych uczestników projektów, którzy zakończyli udział we wsparciu od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r.

Uwaga: W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli z ustaleń dokonanych w toku negocjacji programu operacyjnego pomiędzy IZ PO a Komisją Europejską wynika inny harmonogram pomiaru wartości wskaźników rezultatu długoterminowego, IZ PO jest zobowiązana do przekazania do IK UP informacji o tym w jakim terminie będą mierzone konkretne wskaźniki oraz do zapewnienia zgodności tego pomiaru z Wytycznymi KE w sprawie monitorowania i ewaluacji.⁶

Przy projektowaniu badań wśród uczestników, którzy zakończyli udział w projektach należy mieć na uwadze następujące kwestie:

- Planując próbę (próby) do badania ewaluacyjnego, należy wziąć pod uwagę wszystkie wymagania związane z reprezentatywnością i poziomem błędu statystycznego, jakie zostały określone przez Komisję Europejską w Wytycznych⁷. W odniesieniu do podkategorii wynikających ze skrzyżowania dwóch cech: kategorii regionu (mniej rozwinięte/bardziej rozwinięte) oraz płęć (K/M), reprezentatywność próby musi być zapewniona na poziomie błędu statystycznego nie przekraczającego 2%⁸. Jednak warto pamiętać, że w odniesieniu do ewaluacji prowadzonych przez poszczególne RPO, występować w nich będzie tylko jedna kategoria regionu, co nieco obniży wymaganą wielkość próby. Aby obliczyć maksymalny błąd statystyczny dla odpowiedniej liczebności populacji i prób, można skorzystać z ogólnodostępnych narzędzi on-line, takich jak np. „Kalkulator doboru wielkości próby”, jak również narzędzia wypracowanego w tym celu przez Komisję Europejską⁹.
- Zgodnie z wymaganiami KE, próba przy pomocy której szacowane są wartości wskaźników rezultatu długoterminowego powinna być dobrana losowo, indywidualnie dla każdego priorytetu inwestycyjnego. Powinna być ona reprezentatywna, tj. odzwierciedlać badaną populację pod względem kilku kluczowych cech społeczno-demograficznych¹⁰ uczestników projektów. Należą do nich oprócz płęć¹¹ i kategorii regionu (co do których wskazano wymóg

⁵ Wartości wskaźników dla osób które zakończyły udział we wsparciu od połowy 2018 roku do końca 2023 roku, powinny zostać skonstruowane w oparciu o wartości wskaźników wyliczonych w dwóch badaniach ewaluacyjnych wskazanych w punkcie 3 i 4. tj. należy wyliczyć średnią wartość wskaźnika biorąc pod uwagę wyniki obu badań (pierwszego i drugiego). Wyliczenia tego można dokonać jako średnią ważoną wg wielkości populacji badanej w obu badaniach. Wyliczenia tego należy dokonać dla wszystkich pod-wskaźników czyli wartości wskaźnika w poszczególnych warstwach.

⁶ *The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy - European Social Fund. Guidance document.*

⁷ *tamże.*

⁸ O ile Komisja Europejska nie określi w Wytycznych *The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy - European Social Fund. Guidance document* innego poziomu błędu.

⁹ Formularz programu excel umożliwiający dokonanie niezbędnych obliczeń został przygotowany przez ekspertów Komisji Europejskiej.

¹⁰ Poszczególne warstwy/cechy mogą się różnić w zależności od wybranego wskaźnika.

¹¹ Zgodnie z Wytycznymi KE *The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy - European Social Fund. Guidance document* wszystkie wskaźniki rezultatu długoterminowego dotyczące osób powinny być prezentowane w podziale na płęć.

reprezentatywności na poziomie nieprzekraczającym 2% w poszczególnych warstwach), również kategorie: wieku, status na rynku pracy, poziom wykształcenia, sytuacja gospodarstwa domowego¹². Podstawowe zasady pomiaru zostały opisane w Tabeli nr 2 (poniżej) oraz przy każdym z omawianych wskaźników (pkt. II Lista wskaźników).

Tabela 2. Podstawowe zasady pomiaru wspólnych wskaźników rezultatu długoterminowego

Nazwa wskaźnika	Częstotliwość sprawozdawania do KE	Właściwa populacja	Wymagana reprezentatywność ¹³
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu	2019, 2025	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych - liczba osób biernych zawodowo 	- badanie na pełnej populacji osób objętych wsparciem na podstawie danych z rejestrów ZUS
Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	2019, 2025	<ul style="list-style-type: none"> - osoby zatrudnione 	<ul style="list-style-type: none"> - grupa wiekowa - wykształcenie - sytuacja gospodarstwa domowego
Liczba osób powyżej 54 roku życia, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu	2019, 2025	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych powyżej 54 lat - liczba osób biernych zawodowo powyżej 54 lat 	- badanie na pełnej populacji osób objętych wsparciem na podstawie danych z rejestrów ZUS
Liczba osób w niekorzystnej sytuacji społecznej, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu	2019, 2025	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych lub biernych zawodowo - uczestnicy charakteryzujący się przynajmniej jedną z cech (nie wykluczają się wzajemnie): <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących - liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych składających się z jednej osoby dorosłej i dzieci pozostających na utrzymaniu - liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności marginalizowane takie jak Romowie) - liczba osób z niepełnosprawnościami - liczba osób z innych grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej 	- badanie na pełnej populacji osób objętych wsparciem na podstawie danych z rejestrów ZUS

¹² Informacje dotyczące sytuacji gospodarstwa domowego, o których mowa w niniejszym dokumencie, odnoszą się do następujących wskaźników wspólnych: liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących, objętych wsparciem w programie; liczba osób żyjących w gospodarstwie domowym bez osób pracujących, z dziećmi pozostającymi na utrzymaniu, objętych wsparciem w programie; liczba osób żyjących w gospodarstwie składających się z jednej osoby dorosłej i dzieci pozostających na utrzymaniu, objętych wsparciem w programie. Szczegółowe definicje ww. wskaźników wskazano w WLWK.

¹³ Oprócz kategorii płeć i kategoria regionu.

- Komisja Europejska zaleca również, aby jedną z dodatkowych warstw losowania próby był wymiar terytorialny – określony na poziomie NUTS niższym niż poziom realizacji programu operacyjnego. Oznacza to poziom wojewódzki (NTS 2) dla programu PO WER lub subregionalny (grup powiatów albo powiatów – NTS 3) dla RPO. Nie jest to jednak wymóg obligatoryjny a jedynie rekomendowany.
- Próby badawcze muszą być reprezentatywne dla całej populacji osób wspartych w projektach finansowanych z EFS w danym okresie. Dzięki temu, uzyskane wartości wskaźników będą porównywalne międzyregionalnie oraz będą mogły zostać włączone do rocznego sprawozdania z wdrażania programu, składanego do KE w 2019 r. (AIR 2019) oraz do sprawozdania końcowego z realizacji programu, składanego do 30 września 2025 r. (raport końcowy z wdrażania programu)¹⁴.
- W sytuacji, kiedy nie uda się osiągnąć reprezentatywnych wyników dla pomiaru wartości wskaźników w ramach badania pierwszego i/lub trzeciego, należy wyliczyć wartości tych wskaźników uwzględniając populację osób, które ukończyły udział we wsparciu:
  - 1) dla pierwszej próby (I i II badanie) - w okresie od początku realizacji programu do 30 czerwca 2018 roku;
  - 2) dla drugiej próby (III i IV badanie) w okresie od 1 lipca 2018 roku do 31 grudnia 2023 roku.
- Należy pamiętać, że od momentu zakończenia udziału osoby w projekcie do momentu realizacji badania z tą osobą, musi upłynąć okres minimum pół roku. Oznacza to, że realizacja badań terenowych nie może rozpocząć się wcześniej niż w styczniu lub lipcu kolejnego roku, według wyznaczonych przedziałów czasowych zakończenia udziału w projekcie.

Badanie	Próba badawcza osób które zakończyły udział we wsparciu - przedziały czasowe		Najwcześniejsza data rozpoczęcia realizacji badań terenowych	Minimalna liczba dni jaka musi upłynąć od zakończenia udziału osoby w projekcie do momentu realizacji badania terenowego	Maksymalna liczba dni jaka może upłynąć od zakończenia udziału osoby w projekcie do momentu realizacji badania terenowego
	Data początkowa	Data końcowa			
1	od początku realizacji PO	2016-12-31	2017-07-01	181	720
2	2017-01-01	2018-06-30	2019-01-01	181	720
3	2018-07-01	2020-12-31	2021-07-01	181	1180
4	2021-01-01	2023-12-31 (lub do zakończenia udziału osób w PO)	2024-07-01 (lub wcześniej – w zależności od momentu zakończenia udziału osób w PO + 6 m-	181	1260

¹⁴ W ramach AIR 2019 należy wyliczyć wartości tych wskaźników uwzględniając populację osób, które ukończyły udział we wsparciu dla pierwszej próby (I i II badanie) – w okresie od początku realizacji programu do 30 czerwca 2018 roku; W ramach sprawozdania końcowego dla KE raportowanego w 2025 roku należy wyliczyć wartości tych wskaźników uwzględniając populację osób, które ukończyły udział we wsparciu dla drugiej próby (III i IV badanie) - w okresie od 1 lipca 2018 roku do 31 grudnia 2023 roku.

			cy)		
--	--	--	-----	--	--

- Opóźnienia w procedurze rozliczania wniosków o płatność mogą wpływać na dostępność danych osobowych uczestników projektów. Faza przygotowawcza badań ewaluacyjnych (przekazanie baz, ich oczyszczenie i ostateczny dobór próby) powinna więc rozpocząć się ok. 2-3 miesiące przed wyznaczoną datą rozpoczęcia realizacji badania terenowego. Przy zastosowaniu techniki mix-mode, należy wziąć również pod uwagę, że konieczny jest dodatkowy czas na połączenia wyników z różnych źródeł danych (np. CATI i CAWI) – nawet kilka tygodni.
- Powinna zostać zapewniona w miarę jednolita logika kwestionariuszy pomiędzy różnymi etapami badania, a zadawane pytania (kafeteria) muszą być wspólne dla większości badanych. Kwestionariusz ankiety powinien posiadać następującą strukturę:
  - określenie sytuacji w momencie wsparcia (tam, gdzie dane w tym zakresie nie są zbierane w systemie informatycznym SL2014);
  - określenie sytuacji w sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie;
  - subiektywna ocena wpływu wsparcia na zmianę sytuacji uczestnika.
- Każde badanie ankietowe powinno zaczynać się od krótkiej aranżacji w celu nawiązania kontaktu z respondentem.

Przykładowa aranżacja ankiety

1. Dzień Dobry. Nazywam się [ANKIETER] i jestem pracownikiem (nazw firmy badawczej) Czy mógłbym(mogłabym) porozmawiać z Panem(ią) [**IMIĘ I NAZWISKO RESPONDENTA Z BAZY?**]

2. **Ankieter: jeszcze raz odczytać jeśli zmiana rozmówcy:** Dzień Dobry. Nazywam się [ANKIETER] i jestem pracownikiem .....

Obecnie na zlecenie (nazwa instytucji zlecającej badanie) prowadzimy badanie wśród osób, które uczestniczyły w projektach finansowanych z funduszy unijnych. Celem tego badania jest sprawdzenie skuteczności wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego. Według informacji otrzymanych z (nazwa instytucji) od [MIESIĄC i ROK ROZPOCZĘCIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY] do [MIESIĄC i ROK ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY] uczestniczył(a) Pan(i) w projekcie o nazwie [NAZWA PROJEKTU Z BAZY] realizowanym przez [NAZWA PROJEKTODAWCY]¹⁵. Przystępując do tego projektu wyraził(a) Pan(i) zgodę na uczestnictwo w badaniu oraz na przekazanie danych niezbędnych do przeprowadzenia tego wywiadu.

Czy faktycznie brał(a) Pan(i) udział w tym projekcie?

Ankieter: Zaznacz odpowiedź respondenta

a. Tak	<i>Kontynuować</i>
b. Tak, ale przerwał udział	<i>Zakończyć wywiad nieefektywny</i>
c. Nie	<i>Zakończyć wywiad nieefektywny</i>
d. (NIE CZYTAĆ) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi	<i>Zakończyć wywiad nieefektywny</i>

¹⁵ Podanie wszystkich danych dotyczących nazwy projektu, daty zakończenia udziału w projekcie a także nazwy beneficjenta projektu jest niezbędne aby respondent przypomniął sobie o jaki projekt i jaką sytuację pytamy. Jest to warunkiem udzielenia właściwych odpowiedzi w trakcie ankiety.

Chciał(a)bym teraz zadać Panu(i) kilka pytań związanych z uczestnictwem w tym projekcie. Rozmowa potrwa około 10 - 15 minut. Pana(i) wypowiedzi są całkowicie poufne i będą prezentowane jedynie w zbiorczych zestawieniach statystycznych, bez możliwości połączenia ich z konkretną osobą. Tutaj nie ma dobrych ani złych odpowiedzi. Chcemy poznać prawdziwe opinie i doświadczenia. Pana(i) udział w badaniu jest dla nas bardzo ważny. Dzięki Pana(i) opinii możliwa będzie ocena efektów obecnie realizowanych projektów unijnych oraz zaprojektowanie lepszych rozwiązań na przyszłość.

- W szczególności, gdy planowane jest przeprowadzenie badania metodą mixed - mode, należy wiedzieć jaka jest struktura badanej populacji – po to, by post factum wyrównać strukturę wybranej próby za pomocą wag analitycznych. Jest to o tyle istotne, że bez wyrównania proporcji wewnątrz próby do zakładanych proporcji populacji, nie można o tej populacji wnioskować. Zdarza się również, że także dane zebrane za pomocą jednej metody (tylko CATI albo tylko CAWI) wymagają ważenia analitycznego. Przygotowując wagę należy zwrócić uwagę na to, by ważyć tylko dane zebrane w ramach reprezentatywnej próby losowej¹⁶. Nie należy natomiast uwzględniać ewentualnych dodatkowych prób nadreprezentatywnych – najczęściej bowiem te próby dobierane są w sposób celowy¹⁷ a nie losowy i w związku z tym nie można stosować w stosunku do nich wymogu analizy statystycznej, czyli założenia o równym prawdopodobieństwie znalezienia się w próbie różnych podmiotów.
- W pytaniach ankietowych zamieszczonych poniżej nie zastosowano w sposób kompleksowy reguł przejścia – wskazując jedynie reguły podstawowe. Ostateczny kształt reguł przejścia zależy zawsze od listy i kolejności wszystkich zastosowanych w narzędziu pytań ankietowych (ponieważ każda IZ PO może zastosować pytania dodatkowe). Dlatego też, to wykonawca badania ewaluacyjnego zobowiązany jest do zastosowania układu pytań w kwestionariuszu, w taki sposób aby uwzględnić właściwe reguły przejścia, pomiędzy poszczególnymi pytaniami i odpowiedziami.
- W celu zapewnienia porównywalności wyników, wszystkie pytania ankietowe powinny być zadawane w formie określonej w niniejszym dokumencie. Jednocześnie w wyjątkowych przypadkach np. gdy w wyniku pilotażu narzędzi okaże się, że propozycja danego pytania lub propozycja w kafeterii odpowiedzi jest zupełnie nieadekwatna – możliwe są niewielkie modyfikacje – o ile nie wpłyną one na porównywalność wyników badań oraz pod warunkiem uzyskania na nie zgody ze strony Instytucji Koordynującej Umowę Partnerstwa (IK UP).

¹⁶ Próbą losową nazywamy taką próbę, w przypadku której każda jednostka (potencjalny respondent) z badanej populacji ma taką samą szansę znaleźć się w próbie. Dobrze zrealizowana próba badawcza powinna odzwierciedlać strukturę badanej populacji (jeśli jednak tego nie robi, należy zastosować wagi analityczne).

¹⁷ Próba celowa to próba dobierana specjalnie po to, by zwiększyć wśród badanych odsetek osób (instytucji) o określonych cechach. Jeśli w badanej populacji znajduje się na tyle mało osób o określonej cesze (np. mieszkańców mniejszych miejscowości lub dużych przedsiębiorstw), a z jakichś względów chcemy móc coś powiedzieć o tej grupie, wówczas realizacja samej próby losowej nie wystarczy, gdyż zgodnie z rachunkiem prawdopodobieństwa, osób o nietypowych dla populacji cechach znajdzie się tam zbyt mało. W takim przypadku do próby losowej dobieramy próby celowe, zwiększające udział osób (instytucji) o określonych cechach. Próba celowa, jakkolwiek może być analizowana wraz z przypadkami zebranymi podczas realizacji próby losowej, nie powinna być poddawana ważeniu analitycznemu.

II. LISTA WSKAŹNIKÓW

NAZWA WSKAŹNIKA:

Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy, sześć miesięcy po opuszczeniu programu

DEFINICJA¹⁸ WSKAŹNIKA:

Osoby pracujące, które uzyskały wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego i w ciągu sześć miesięcy po opuszczeniu programu EFS przeszły z niepewnego¹⁹ do stabilnego zatrudnienia lub z niepełnego²⁰ do pełnego zatrudnienia lub zmieniły pracę na inną, wymagającą wyższych kompetencji/umiejętności/kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością, lub które awansowały w pracy.

Wskaźnik ten należy rozumieć jako zmianę statusu zatrudnienia uczestnika sześć miesięcy po opuszczeniu programu w porównaniu do sytuacji w chwili rozpoczęcia udziału.

Podstawą obliczenia wskaźnika jest badanie ewaluacyjne, które należy przeprowadzić co najmniej 4 razy w okresie programowania. Za pomiar wskaźnika odpowiada instytucja zarządzająca RPO i IZ PO WER według niniejszej metodologii.

METODOLOGIA BADANIA EWALUACYJNEGO, KTÓRE BĘDZIE PODSTAWĄ DO WYLICZENIA WARTOŚCI WSKAŹNIKA:

- **Technika przeprowadzenia badania:**

Wymaganą techniką przeprowadzenia badania jest wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (CATI - Computer Assisted Telephone Interview) lub ankieta internetowa CAWI (CAWI - Computer Assisted Web Interview) z uczestnikami projektów, którzy zakończyli swój udział w projektach realizowanych ze środków EFS. Możliwe jest również zastosowanie metody typu mixed-mode, łączącej obie techniki badawcze. Wywiady telefoniczne lub internetowe to techniki stosowane w badaniach ilościowych. Ich zaletą jest krótki czas realizacji oraz stosunkowo niskie koszty (zwłaszcza CAWI). Do skonstruowania narzędzi badawczych i przeprowadzenia za ich pomocą badania ewaluacyjnego, wykonawca badania jest zobowiązany wykorzystać pytania i zapisy z niniejszej instrukcji. Narzędzia badawcze mogą zostać rozszerzone poza wskazane minimum i dostosowane do potrzeb informacyjnych występujących w ramach poszczególnych programów operacyjnych.

- **Liczebność i struktura próby**

Podstawą do realizacji niniejszego badania są dane o uczestnikach projektów, zgromadzone w ramach systemu informatycznego, służącego m.in. do monitorowania EFS (SL 2014 lub jego odpowiednik). W przypadku badania na próbie (ponieważ dopuszczalna jest również realizacja badania na pełnej populacji), jest to próba złożona z tych uczestników projektów (tylko osób pracujących w momencie przystąpienia do udziału w projekcie), którzy zakończyli swój udział w projekcie w okresach wskazanych w rozdziale I. Wykonawca badania powinien zaproponować taki sposób doboru próby, aby pozwalała ona na udzielenie odpowiedzi na wszystkie pytania badawcze z zachowaniem jak najmniejszego błędu oszacowania. Próba w badaniu powinna mieć charakter

¹⁸ Określona w załączniku nr 3 do Wytocznych KE *The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy - European Social Fund. Guidance document*

¹⁹ „Niepewne zatrudnienie” należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w WLWK.

²⁰ „Niepełne zatrudnienie” należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w WLWK.

losowo-warstwowy. Konieczne jest zastosowanie co najmniej następujących warstw, a wyniki badania powinny być - o ile to możliwe - reprezentatywne również na poziomie wszystkich niżej wymienionych warstw:

- priorytet inwestycyjny (dla wszystkich wybranych w PO) – warstwa główna. W jej ramach, dla wskaźnika *Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu*, następuje dodatkowe warstwowanie na następujące podkategorie:
  - grupy wiekowe²¹,
  - status na rynku pracy (zatrudnienie),
  - wykształcenie (podstawowe (ISCED 1), gimnazjalne (ISCED 2), ponadgimnazjalne (ISCED 3) policealne (ISCED 4), wyższe (ISCED 5-8) - tylko o ile region wskazał to jako cel do osiągnięcia w programie (tzn. wskazał te kategorie we wskaźnikach produktu lub rezultatu określonych w programie),
  - niepełnosprawność (TAK/NIE) – tylko o ile region wskazał to jako cel do osiągnięcia w programie (tzn. wskazał te kategorie we wskaźnikach produktu lub rezultatu określonych w programie),
  - sytuacja gospodarstw domowych (liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących i dzieci pozostających na utrzymaniu; liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących; liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych składających się z jednej osoby dorosłej i dzieci pozostających na utrzymaniu),
- płeć (K/M).

O ile to możliwe wylosowana próba powinna być reprezentatywna również ze względu na podregion zamieszkania uczestników projektów (poziom poniżej poziomu realizacji programu operacyjnego) ale nie jest to wymagane bezwzględnie.

Operatem losowania jest baza z systemu informatycznego (SL 2014 lub jego odpowiednik). Zastosowanie losowania umożliwi minimalizację wielkości błędu systematycznego, co pozwala zapewnić reprezentatywność próby. Z kolei warstwowanie zapewni minimalną liczebność próby dla poszczególnych kategorii respondentów, odpowiadających poszczególnym warstwom. Należy jednak unikać sytuacji, w której wyniki badania z powodu braku reprezentatywności próby nie pozwolą na wiarygodne oszacowanie wartości wskaźników.

- **Narzędzie badawcze**

Poniżej zawarto pytania, które należy wykorzystać do budowy kwestionariusza ankiety wykorzystywanej w badaniu ewaluacyjnym. Na podstawie odpowiedzi uzyskanych na te pytania oszacowana zostanie wartość wskaźnika.

PYTANIE FILTRUJĄCE

1. Proszę spróbować sobie przypomnieć czy w momencie rozpoczęcia udziału w tym projekcie tj. **(ROK I MIESIĄC ROZPOCZĘCIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY)**:
Uwaga: w pytaniu możliwe jest udzielenie więcej niż jednej odpowiedzi.
  - a) Był(a) Pan(i) zarejestrowany(a) w urzędzie pracy jako bezrobotny(a) - **zakończyć wywiad**

---

²¹ Przedziały wiekowe należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w WLWK.

- b) Nie pracował(a) Pan(i), ale nie był(a) Pan(i) zarejestrowany w urzędzie pracy- *zakończyć wywiad*
- c) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą – *przejdź do pytania 5*
- d) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem²², ale nie we własnej firmie
- e) Pracował(a) Pan(i) dorywczo
- f) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne - – *przejdź do pytania 5*
- g) Pomagał(a) Pani(i) w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym
- h) Był(a) Pan(i) na płatnym stażu lub praktyce
- i) Żadne z powyższych (*dopytać i odnotować*)
- j) (**NIE CZYTAĆ**) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi - *zakończyć - wywiad nieefektywny*

PYTANIA O SYTUACJĘ PRZED PROJEKTEM

2. Na podstawie jakiej umowy był(a) Pan(i) wtedy zatrudniony/a?
  - a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
  - b) Umowy o pracę na czas określony
  - c) Umowy o dzieło/zlecenie
  - d) Innej umowy (*dopytać i odnotować*)
  - e) Pracował(a) Pan(i) ale bez umowy
  - f) (**NIE CZYTAĆ**) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

3. W jakim wymiarze czasu pracy Pan(i) wtedy pracował(a)?
  - a) W pełnym / na cały etat
  - b) W niepełnym / na część etatu, ale chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
  - c) W niepełnym / na część etatu, przy czym nie chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
  - d) (**NIE CZYTAĆ**) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

4. Proszę o odpowiedź na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza - „wynagrodzenie było za niskie w stosunku do wykonywanej pracy”, a 10 oznacza, że „wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanej pracy”.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

„Wynagrodzenie było za niskie w stosunku do wykonywanej pracy”.

„Wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanej pracy”.

PYTANIA O SYTUACJĘ PO PROJEKCIE

5. Proszę teraz spróbować sobie przypomnieć swoją sytuację sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie tj. w (*Podać datę określoną jako: ROK I MIESIĄC ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY + 6 miesięcy*). Kolejne pytania będą dotyczyły właśnie tego okresu. Czy wtedy Pracował(a) Pan(i) w jakiegokolwiek formie, w tym odbywał(a) staż, prowadził(a) działalność gospodarczą lub rolniczą?
  - a) Tak

²² Pracownik zatrudniony na stałe lub na stałe współpracujący z daną firmą - nawet jeśli podstawą zatrudnienia jest umowa cywilno - prawna.

- b) Nie - *zakończyć wywiad*
- c) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

6. W jakiej formie był(a) Pan(i) wtedy zatrudniony?

Uwaga: w pytaniu możliwe jest udzielenie więcej niż jednej odpowiedzi.

- a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą
- b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem²³, ale nie we własnej firmie
- c) Pracował(a) Pan(i) dorywczo
- d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne
- e) Pomagał(a) Pani(i) w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym
- f) Był(a) Pan(i) na płatnym stażu lub praktyce
- g) W innej formie (*dopytać i odnotować*)
- h) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

7. Czy w tamtym okresie (tj. sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie) zmieniał(a) Pan(i) pracę lub stanowisko?

- a) Tak
- b) Nie – *przejsć do pyt. nr 10*
- c) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

8. W jakim stopniu udział w projekcie przyczynił się do tej zmiany? Proszę o odpowiedź na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza "w ogóle się nie przyczynił", a 10 oznacza, że "bardzo się przyczynił".

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

**W ogóle się
nie przyczynił**

**Bardzo się
przyczynił**

9. Czy w wyniku tej zmiany, zmienił(a) Pan(i) pracę lub stanowisko na wyższe lub wymagające wyższych kompetencji/umiejętności/kwalifikacji albo wiążące się z większą odpowiedzialnością?

- a) Tak
- b) Nie
- c) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

10. Proszę spróbować sobie przypomnieć na podstawie jakiej umowy był(a) Pan(i) wtedy zatrudniony(a) ?

- a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
- b) Umowy o pracę na czas określony
- c) Umowy o dzieło/zlecenie
- d) Samozatrudnienie/działalność gospodarcza na zasadach ogólnych
- e) Innej umowy (*dopytać i odnotować*)
- f) Pracował(a) Pan(i) ale bez umowy
- g) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

²³ Pracownik zatrudniony na stałe lub na stałe współpracujący z daną firmą - nawet jeśli jego podstawą umową zatrudnienia jest umowa cywilno - prawna.

11. Proszę spróbować sobie przypomnieć w jakim wymiarze czasu pracy Pan(i) wtedy pracował(a)?

- a) W pełnym / na cały etat
- b) W niepełnym / na część etatu, ale chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
- c) W niepełnym / na część etatu, przy czym nie chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
- d) (**NIE CZYTAĆ**) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi

12. Proszę o odpowiedź na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza - „wynagrodzenie było za niskie w stosunku do wykonywanej pracy”, a 10 oznacza, że „wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanej pracy”.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
„Wynagrodzenie było za niskie w stosunku do wykonywanej pracy”.								„Wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanej”.	

Uwaga: Jako świadczące o zmianie sytuacji na lepszą - a co za tym idzie i wyliczenie wartości wskaźnika - należy interpretować następujące odpowiedzi:

- w pytaniu nr 1 odpowiedź „e” i jednocześnie w pytaniu nr 6 odpowiedzi: „a” lub „b” lub „d”
- w pytaniu nr 1 odpowiedź „g” i jednocześnie w pytaniu nr 6 odpowiedzi: „a” lub „b” lub „d”
- w pytaniu nr 1 odpowiedź „h” i jednocześnie w pytaniu nr 6 odpowiedzi: „a” lub „b” lub „d”
- w pytaniu nr 2 odpowiedź „b” i jednocześnie w pytaniu nr 10 odpowiedzi: „a”
- w pytaniu nr 2 odpowiedź „c” i jednocześnie w pytaniu nr 10 odpowiedzi: „a”
- w pytaniu nr 2 odpowiedź „d” i jednocześnie w pytaniu nr 10 odpowiedzi: „a”
- w pytaniu nr 2 odpowiedź „e” i jednocześnie w pytaniu nr 10 odpowiedzi: „a” lub „b” lub „c” lub „d”
- w pytaniu nr 9 odpowiedź „a”
- w pytaniu nr 11 odpowiedź „a” i jednocześnie w pytaniu nr 3 odpowiedź: „b”

Do określenia wartości wskaźnika dla celów sprawozdawczych nie należy brać pod uwagę subiektywnej oceny wpływu wsparcia na zmianę sytuacji uczestnika projektu (pytanie nr 8 odpowiedzi powyżej 5 pkt). Jednak w celach poznawczych należy obliczyć zarówno wartość brutto wskaźnika (bez odpowiedzi z pytania nr 8) jak i jego wartość netto (uwzględniającą subiektywną ocenę wpływu wsparcia z pytania nr 8).

Dodatkowe zalecenia:

O ile to możliwe w konkretnym przypadku warto również:

- dokonać analizy wyników w oparciu o różne formy wsparcia z jakich skorzystali uczestnicy, tak aby określić czy to szkolenia, czy doradztwo, czy dotacje czy inne formy wsparcia miały największy wpływ na zmianę statusu uczestnika projektu na rynku pracy;
- zweryfikować sytuację uczestników projektów również w okresie 12 lub więcej miesięcy po zakończeniu wsparcia, tak aby ocenić długofalowe efekty oddziaływania programu; w tym dokonać długookresowej oceny jakości i trwałości miejsc pracy, utworzonych w wyniku wsparcia z EFS w krótkim i długim okresie czasu od zakończenia udziału w projekcie.

NAZWA WSKAŹNIKA:

Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu

DEFINICJA²⁴ WSKAŹNIKA:

Osoby pracujące²⁵ sześć miesięcy po opuszczeniu programu – tj. osoby bezrobotne²⁶ lub biernie zawodowo²⁷, które uzyskały wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego i pracowały w ciągu sześciu miesięcy po opuszczeniu programu EFS.

Wskaźnik ten należy rozumieć jako zmianę statusu zatrudnienia w ciągu sześciu miesięcy po opuszczeniu programu, w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (uczestnik bezrobotny lub bierny zawodowo w chwili wejścia do programu EFS).

Podstawą obliczenia wskaźnika są dane pozyskane z zasobów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Za pomiar wskaźnika dla wszystkich programów operacyjnych odpowiada Instytucja Zarządzająca PO WER. W przypadku, gdy z różnych przyczyn nie będzie możliwości pozyskiwania danych niezbędnych do wyliczenia wartości tego wskaźnika na podstawie danych z ZUS, Ministerstwo Rozwoju poinformuje o tym Instytucje Zarządzające RPO z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogły pozyskać te dane na podstawie badań ewaluacyjnych. W takim przypadku Ministerstwo Rozwoju prześle jednocześnie metodologię zgodnie z którą należy przeprowadzić badanie ewaluacyjne.

Ponadto w sytuacji gdy Instytucja Zarządzająca danym programem operacyjnym zdiagnozuje potrzebę pozyskiwania danych na potrzeby tego wskaźnika z wykorzystaniem innego źródła danych niż tylko zasoby ZUS, niezwłocznie poinformuje o tym fakcie Ministerstwo Rozwoju.

---

²⁴ Określona w załączniku nr 3 do Wytycznych KE *The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy - European Social Fund. Guidance document.*

²⁵ Osoby pracujące - zgodnie z definicją zawartą w WLWK.

²⁶ Osoby bezrobotne - zgodnie z definicją zawartą w WLWK.

²⁷ Biernie zawodowo - zgodnie z definicją zawartą w WLWK.

NAZWA WSKAŹNIKA

Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych

DEFINICJA WSKAŹNIKA

Wskaźnik mierzy trwałość miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych, wykazanych we wskaźniku rezultatu bezpośredniego²⁸. Przedsiębiorstwo społeczne należy definiować zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. We wskaźniku należy uwzględnić miejsca pracy, które funkcjonują przez co najmniej 30 miesięcy od dnia ich utworzenia.

Podstawą obliczenia wskaźnika jest badanie ewaluacyjne, które należy przeprowadzić 2 razy w okresie programowania²⁹, przy czym pierwsza edycja badania powinna zostać zrealizowana najwcześniej w 2018 r. Za pomiar wskaźnika odpowiada instytucja zarządzająca RPO według niniejszej metodologii.

METODOLOGIA BADANIA EWALUACYJNEGO, KTÓRE BĘDZIE PODSTAWĄ DO WYLICZENIA WARTOŚCI WSKAŹNIKA:

- **Technika przeprowadzenia badania:**

Wymaganą techniką przeprowadzenia badania jest wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (CATI - Computer Assisted Telephone Interview) lub ankieta internetowa CAWI (CAWI - Computer Assisted Web Interview) z przedstawicielami instytucji, którzy dzięki udziałowi w projekcie stworzyli miejsca pracy. Możliwe jest również zastosowanie metody typu mixed-mode, łączącej obie techniki badawcze. Wywiady telefoniczne lub internetowe, to techniki stosowane w badaniach ilościowych. Ich zaletą jest krótki czas realizacji oraz stosunkowo niskie koszty (zwłaszcza CAWI). Do skonstruowania narzędzi badawczych i przeprowadzenia za ich pomocą badania ewaluacyjnego, wykonawca badania jest zobowiązany wykorzystać pytania i zapisy z niniejszej instrukcji. Narzędzia badawcze mogą zostać rozszerzone poza wskazane minimum i dostosowane do potrzeb informacyjnych występujących w ramach poszczególnych programów operacyjnych.

- **Liczebność i struktura próby**

Podstawą do realizacji niniejszego badania są dane o przedsiębiorstwach społecznych, które otrzymały wsparcie w ramach projektu, zgromadzone w ramach systemu informatycznego, służącego m.in. do monitorowania EFS (SL 2014 lub jego odpowiednik). Badanie zostanie przeprowadzone na pełnej populacji przedsiębiorstw społecznych, które otrzymały wsparcie z EFS. Dane będą pochodzić z systemu informatycznego (SL 2014 lub jego odpowiednik).

Wyniki badania powinny być prezentowane z uwzględnieniem następujących warstw:

---

²⁸ Podmioty ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie w ramach projektu - przez wsparcie podmiotu należy m.in. rozumieć utworzenie nowego miejsca pracy. Ponadto we wskaźniku możliwe jest wykazanie instytucji utworzonych w ramach projektu. Podmiot należy wykazać w momencie objęcia instytucji pierwszą formą wsparcia zaplanowaną w ramach projektu.

²⁹ Ze względu na charakter wskaźnika, wskazujący na długi okres jaki musi upłynąć od momentu udzielenia wsparcia, a także stosunkowo niewielką przewidywaną populację uczestników (instytucjonalnych) projektu przeprowadzanie tego badania częściowo jest niecelowe.

- priorytet inwestycyjny (dla wszystkich wybranych w PO) – warstwa główna.
- podregion miejsca utworzenia przedsiębiorstwa społecznego (poziom poniżej poziomu wdrażania PO) – warstwa horyzontalna.

- **Narzędzie badawcze**

Poniżej zawarto pytania, które należy wykorzystać do budowy kwestionariusza ankiety wykorzystywanej w badaniu ewaluacyjnym. Na podstawie odpowiedzi uzyskanych na te pytania oszacowana zostanie wartość wskaźnika.

1. Czy Państwa przedsiębiorstwo społeczne, w którym zostały utworzone miejsca pracy w wyniku wsparcia z projektu (*NAZWA PROJEKTU Z BAZY*) nadal istnieje?
  - a) Tak – *przejdź do pytania nr 4*
  - b) Nie – *przejdź do pytania nr 2*
  - c) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem lub odmowa odpowiedzi- *zakończyc wywiad*
2. Przedsiębiorstwo nie istnieje ponieważ:
  - a) Zostało zamknięte/zlikwidowane (*dopytać i odnotować kiedy*) - *przejdź do pytania nr 3*
  - b) Przekształciło się w inny podmiot (*dopytać i odnotować kiedy*) - *przejdź do pytania nr 3*
  - c) Inny powód ..... (*dopytać i odnotować kiedy*) - *przejdź do pytania nr 3*
  - d) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem lub odmowa odpowiedzi- *zakończyc wywiad*
3. Proszę wskazać ile miejsc pracy³⁰ istniało w tym przedsiębiorstwie społecznym przed tą zmianą?
  - a) .....
  - b) (*NIE CZYTAĆ*) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi – *zakończyc wywiad*
4. Ile miejsc pracy³¹ istnieje obecnie w Państwa przedsiębiorstwie społecznym?
Uwaga: w pytaniu możliwe jest udzielenie więcej niż jednej odpowiedzi.
  - a) ..... na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy
  - b) ..... na podstawie stosunku pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy
  - c) ..... na umowy cywilno-prawne
  - d) ..... na podstawie spółdzielczej umowy o pracę
  - e) ..... w innej formie (*dopytać jakiej*)
5. Ile z tych miejsc pracy istniało w (*ROK I MIESIĄC OTRZYMANIA WSPARCIA W PROJEKCIE Z BAZY*)?
Uwaga: w pytaniu możliwe jest udzielenie więcej niż jednej odpowiedzi.
  - a) ..... na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy
  - b) ..... na podstawie stosunku pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy
  - c) .....na umowy cywilno-prawne
  - d) ..... na podstawie spółdzielczej umowy o pracę
  - e) .....w innej formie (*dopytać jakiej*)

³⁰ We wszystkich tych pytaniach o miejsca pracy wliczamy również spółdzielcze umowy o pracę. Pytamy o miejsca pracy bez względu na wymiar czasu pracy i formę zatrudnienia.

³¹ Pytamy o miejsca pracy bez względu na wymiar czasu pracy i formę zatrudnienia.

6. Ile z miejsc pracy wskazanych w pytaniu nr 4 zostało utworzonych dzięki realizacji projektu (**NAZWA PROJEKTU Z BAZY**)?

Uwaga: w pytaniu możliwe jest udzielenie więcej niż jednej odpowiedzi.

- a) ..... na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy
- b) ..... na podstawie stosunku pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy
- c) .....na umowy cywilno-prawne
- d) .....na podstawie spółdzielczej umowy o pracę
- e) .....w innej formie (**dopytać jakiej**)

Uwaga: Jako świadczące o zmianie sytuacji na lepszą - a co za tym idzie i wyliczenie wartości wskaźnika - należy interpretować następujące odpowiedzi:

W przypadku gdy w momencie badania przedsiębiorstwo społeczne któremu udzielono wsparcia nadal istnieje (odpowiedź „a” w pyt. 1) do obliczenia wartości wskaźnika należy uwzględnić różnicę pomiędzy całkowitą liczbą miejsc pracy (suma różnych kategorii) wskazanych w pytaniu 5 a tych wskazanych w pytaniu 4, spełniającą kryterium trwałości (określone jako funkcjonowanie danego miejsca pracy przez co najmniej 30 miesięcy od momentu otrzymania wsparcia). Obliczenia kryterium trwałości dokonuje ewaluator na podstawie kalkulacji liczby dni pomiędzy terminem realizacji badania ewaluacyjnego, a datą otrzymania wsparcia przez konkretny podmiot (z systemu informatycznego SL 2014 lub jego odpowiednika).

W przypadku gdy w momencie badania przedsiębiorstwo społeczne, któremu udzielono wsparcia już nie istnieje (odpowiedź „b” w pytaniu 1) do obliczenia wartości wskaźnika należy uwzględnić całkowitą liczbą miejsc pracy wskazaną w pytaniu 3, spełniającą kryterium trwałości (określone jako funkcjonowanie danego miejsca pracy przez co najmniej 30 miesięcy od momentu otrzymania wsparcia). Obliczenia kryterium trwałości dokonuje ewaluator na podstawie kalkulacji liczby dni pomiędzy terminem zmiany statusu przedsiębiorstwa społecznego (zamknięcie/przekształcenie itp. – dane z pyt. nr 2), a datą otrzymania wsparcia przez konkretny podmiot (z systemu informatycznego SL 2014 lub jego odpowiednika).

Dodatkowe zalecenia:

O ile to możliwe w konkretnym przypadku warto również dokonać:

- analizy trwałości i jakości miejsc pracy, utworzonych w wyniku wsparcia z EFS, biorąc pod uwagę takie czynniki jak np. forma zatrudnienia, wymiar zatrudnienia, atrakcyjność wynagrodzenia itp.)
- analizy kontrfaktycznej (ewaluacja wpływu, oparta na sytuacji kontrfaktycznej), w celu dostarczania wiarygodnych dowodów na temat efektów netto realizacji projektów z EFS.

NAZWA WSKAŹNIKA

Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego.

DEFINICJA WSKAŹNIKA

Liczba mikroprzedsiębiorstw utworzonych dzięki wsparciu Europejskiego Funduszu Społecznego w postaci środków na podjęcie działalności gospodarczej (zwrotnych i bezzwrotnych) aktywnie funkcjonujących co najmniej pełne 30 miesięcy od dnia uzyskania wsparcia finansowego. Za przedsiębiorstwo funkcjonujące uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na formę prawną. We wskaźniku nie należy uwzględniać podmiotów, które zawiesiły działalność gospodarczą.

Podstawą obliczenia wskaźnika są dane pozyskane z zasobów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Za pomiar wskaźnika dla wszystkich programów operacyjnych odpowiada Instytucja Zarządzająca PO WER. W przypadku, gdy z różnych przyczyn nie będzie możliwości pozyskiwania danych niezbędnych do wyliczenia wartości tego wskaźnika na podstawie danych z ZUS, Ministerstwo Rozwoju poinformuje o tym Instytucje Zarządzające RPO z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogły pozyskać te dane na podstawie badań ewaluacyjnych. W takim przypadku Ministerstwo Rozwoju przekaże jednocześnie metodologię zgodnie z którą należy przeprowadzić badanie ewaluacyjne.

Ponadto w sytuacji gdy Instytucja Zarządzająca danym programem operacyjnym zdiagnozuje potrzebę pozyskiwania danych na potrzeby tego wskaźnika z wykorzystaniem innego źródła danych niż tylko zasoby ZUS, niezwłocznie poinformuje o tym fakcie Ministerstwo Rozwoju.

NAZWA WSKAŹNIKA

Liczba osób powyżej 54 roku życia, pracujących³², łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu

DEFINICJA WSKAŹNIKA

We wskaźniku należy wykazać osoby w wieku powyżej 54 lat³³, pracujące sześć miesięcy po opuszczeniu programu. Wskaźnik ten należy rozumieć jako zmianę statusu zatrudnienia w ciągu sześć miesięcy po opuszczeniu programu w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (uczestnik bezrobotny lub bierny zawodowo w chwili wejścia do programu EFS).

Podstawą obliczenia wskaźnika są dane pozyskane z zasobów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Za pomiar wskaźnika dla wszystkich programów operacyjnych odpowiada Instytucja Zarządzająca PO WER. W przypadku, gdy z różnych przyczyn nie będzie możliwości pozyskiwania danych niezbędnych do wyliczenia wartości tego wskaźnika na podstawie danych z ZUS, Ministerstwo Rozwoju poinformuje o tym Instytucję Zarządzającą RPO z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogły pozyskać te dane na podstawie badań ewaluacyjnych. W takim przypadku Ministerstwo Rozwoju przekaże jednocześnie metodologię zgodnie z którą należy przeprowadzić badanie ewaluacyjne.

Ponadto w sytuacji gdy Instytucja Zarządzająca danym programem operacyjnym zdiagnozuje potrzebę pozyskiwania danych na potrzeby tego wskaźnika z wykorzystaniem innego źródła danych niż tylko zasoby ZUS, niezwłocznie poinformuje o tym fakcie Ministerstwo Rozwoju.

---

³² Definicja osoby pracującej - zgodnie z definicją zawartą w WLWK.

³³ Zgodnie z definicją wskaźnika produktu - Wiek uczestników określany jest na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie

NAZWA WSKAŹNIKA

Liczba osób w niekorzystnej sytuacji społecznej, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu

DEFINICJA WSKAŹNIKA

We wskaźniku należy wykazać osoby w niekorzystnej sytuacji społecznej, pracujące sześć miesięcy po opuszczeniu programu. Wskaźnik ten należy rozumieć jako zmianę statusu zatrudnienia w ciągu sześciu miesięcy po opuszczeniu programu w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (uczestnik bezrobotny lub bierny zawodowo w chwili wejścia do programu EFS).

Osoby w niekorzystnej sytuacji definiowane są jak we wskaźnikach:

- liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych bez osób pracujących
- liczba osób żyjących w gospodarstwach domowych składających się z jednej osoby dorosłej i dzieci pozostających na utrzymaniu
- liczba migrantów, osób obcego pochodzenia, mniejszości (w tym społeczności marginalizowane takie jak Romowie)
- liczba osób z niepełnosprawnościami
- liczba osób z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej

Uczestnik może charakteryzować się jednocześnie kilkoma cechami wskazującymi na szczególną sytuację.

Podstawą obliczenia wskaźnika są dane pozyskane z zasobów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Za pomiar wskaźnika dla wszystkich programów operacyjnych odpowiada Instytucja Zarządzająca PO WER. W przypadku, gdy z różnych przyczyn nie będzie możliwości pozyskiwania danych niezbędnych do wyliczenia wartości tego wskaźnika na podstawie danych z ZUS, Ministerstwo Rozwoju poinformuje o tym Instytucję Zarządzającą RPO z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogły pozyskać te dane na podstawie badań ewaluacyjnych. W takim przypadku Ministerstwo Rozwoju prześle jednocześnie metodologię zgodnie z którą należy przeprowadzić badanie ewaluacyjne.

Ponadto w sytuacji gdy Instytucja Zarządzająca danym programem operacyjnym zdiagnozuje potrzebę pozyskiwania danych na potrzeby tego wskaźnika z wykorzystaniem innego źródła danych niż tylko zasoby ZUS, niezwłocznie poinformuje o tym fakcie Ministerstwo Rozwoju.

NAZWA WSKAŹNIKA

Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących sześć miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)

DEFINICJA WSKAŹNIKA

W celu wyliczenia wartości wskaźnika weryfikowany będzie jedynie status na rynku pracy osób, które zakończyły udział we wsparciu w ramach PI 9i, które w momencie przystąpienia do udziału w projekcie posiadały status osoby bezrobotnej lub biernej zawodowo oraz miały ukończone 18 lat. Wskaźnik nie obejmuje osób, które pracowały (w rozumieniu wskaźnika: liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie) w chwili przystąpienia do projektu. Definicja zgodna z Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w perspektywie 2014-2020 oraz wskazana w WLWK.

Podstawą obliczenia wskaźnika są dane pozyskane z zasobów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Za pomiar wskaźnika dla wszystkich programów operacyjnych odpowiada Instytucja Zarządzająca PO WER. W przypadku, gdy z różnych przyczyn nie będzie możliwości pozyskiwania danych niezbędnych do wyliczenia wartości tego wskaźnika na podstawie danych z ZUS, Ministerstwo Rozwoju poinformuje o tym Instytucję Zarządzającą RPO z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby mogły pozyskać te dane na podstawie badań ewaluacyjnych. W takim przypadku Ministerstwo Rozwoju przekaże jednocześnie metodologię zgodnie z którą należy przeprowadzić badanie ewaluacyjne.

Ponadto w sytuacji gdy Instytucja Zarządzająca danym programem operacyjnym zdiagnozuje potrzebę pozyskiwania danych na potrzeby tego wskaźnika z wykorzystaniem innego źródła danych niż tylko zasoby ZUS, niezwłocznie poinformuje o tym fakcie Ministerstwo Rozwoju.

III. POZOSTAŁE WSKAŹNIKI

Uwaga: Źródłem danych dla obydwu poniższych wskaźników będzie badanie ewaluacyjne, realizowane przez podmiot zewnętrzny na zlecenie Ministerstwa Rozwoju. Metodologia badania zostanie wypracowana przy współpracy IZ RPO. Data rozpoczęcia badania uzależniona będzie od postępów w realizacji wsparcia na rzecz tych grup docelowych.

NAZWA WSKAŹNIKA

Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po sześciu miesiącach po ukończeniu nauki.

DEFINICJA WSKAŹNIKA

Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zostali objęci wsparciem w programie w postaci staży i praktyk zawodowych u pracodawcy lub przedsiębiorcy, i którzy podjęli kształcenie, szkolenie lub pracują po 6 miesiącach od ukończenia nauki w szkole lub placówce systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe.

Kształcenie, szkolenie i podjęcie pracy są definiowane zgodnie z definicjami zawartymi w części dot. wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich priorytetach inwestycyjnych (tj.: liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie łącznie z pracującymi na własny rachunek; liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu).

NAZWA WSKAŹNIKA:

Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS [osoby]

DEFINICJA WSKAŹNIKA:

Wskaźnik mierzy liczbę nauczycieli prowadzących, po odbyciu finansowanego z EFS kształcenia w zakresie wykorzystania TIK w nauczaniu, obowiązkowe zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK takich jak sprzęt komputerowy oraz sprawdzających zastosowanie w praktyce szkolnej pomocy dydaktycznych i innych narzędzi TIK niezbędnych do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. Jako tacy klasyfikowani będą nauczyciele, którzy prowadzili co najmniej jedną lekcję z wykorzystaniem TIK zarówno w ciągu miesiąca przed momentem badania wśród nauczycieli, jak i w ciągu miesiąca przed momentem badania wśród uczniów.